

PREDSTAVITEV FOTOGRAFSKIH FONDOV IZBRANIH KULTURNIH INSTITUCIJ 2

Program

9.00–9.05	Uvodni pozdrav
9.05–10.55	Prvi sklop predavanj: • Blaž Otrin: Fotografska zbirka Nadškofijskega arhiva Ljubljana • Petra Iskra: Predstavitev televizijskega arhiva RTV Slovenija • Mateja Ribarič: Fototeka Slovenskega šolskega muzeja
10.55–11.10	Odmor
11.10–12.20	Drugi sklop predavanj: • Nika Novak: Digitalizacija fotografskega gradiva Janeza Kališnika v MAO • Tjaša Dolinar: Zbirka fotografij v Zgodovinskem arhivu Ljubljana
12.20–12.50	Razprava in zaključek

Prvi sklop

Blaž Otrin: Fotografska zbirka Nadškofijskega arhiva Ljubljana

Nadškofijski arhiv Ljubljana (NŠAL) je zasebni arhiv ljubljanske nadškofije in hrani okoli 1.300 tekočih metrov arhivskega gradiva od 12. do 21. stoletja. Med dobrimi 700 fondi in zbirkami je tudi fotografska zbirka, ki hrani okoli 50.000 posnetkov iz časa od leta 1860 pa do danes. Največji del zbirke se nanaša ne cerkveno tematiko, pa naj si bodo to razni portreti klerikov, podobe cerkva in kapel in razni cerkveni dogodki. Poleg tega zbirka vsebuje tudi veliko podob slovenskih in tujih krajev, stare albume itd. Veliko večino fotografij predstavljajo pozitivni na papirju, vsebuje pa tudi zanimivi seriji steklenih plošč in negativov. V predstavitvi bodo prikazani glavni deli zbirke, evidence za uporabnike, pogoji dostopnosti, nekaj dragocenosti in posebnosti zbirke ter raziskovale aktivnosti na področju zgodovine fotografije.

Blaž Otrin, magister zgodovine, je od leta 2000 zaposlen v NŠAL. Pokriva gradivo zapuščin, škofijskega arhiva, društev in nekaterih zbirk, od leta 2015 tudi fotografsko zbirko. Je avtor in soavtor več objav virov, strokovnih člankov in razstav. V zadnjem času se ukvarja tudi z zgodovino fotografije, objavil je članke o popotnem fotografu Kristjanu Pajerju, v letu 2024 pa razstavo in katalog o enem prvih poklicnih fotografov pri nas, Lovrencu Funtku.

Petra Iskra: Predstavitev televizijskega arhiva radiotelevizije Slovenija

RTV Slovenija z enotama Radijskega in Televizijskega arhiva skrbi za največjo zvokovno in avdiovizualno zbirko v Republiki Sloveniji, ki obsega 300.000 ur različnih vsebin. V prispevku se bomo osredotočili na predstavitev Televizijskega arhiva, ki poleg avdiovizualnega gradiva hrani tudi fotografije, besedila in tekste oddaj ter drugo spremno arhivsko gradivo, vse od začetka delovanja Televizije Ljubljana leta

1957. Posvetili se bomo vsebinskim in tehničnim vidikom arhivskega gradiva, načinu dostopanja do arhivskih zbirk, stanju in problematiki avtorskih pravic ter seznanitvi s pogoji za pridobitev in uporabo arhivskega materiala.

Petra iskra je profesorica zgodovine in geografije, v TV arhivu in dokumentaciji RTV Slovenija je zaposlena kot dokumentalistka raziskovalka.

Mateja Ribarič: Fototeka Slovenskega šolskega muzeja

Fototeka SŠM obsega tri zbirke: zbirko fotografij, zbirko starih razglednic s šolskimi motivi in avdiovizualno zbirko. Najstarejša po nastanku in najbolj obsežna je zbirka fotografij. Je krajevno, motivno in kronološko raznolika. Šteje skoraj 8.000 originalnih, reprodukcij in dokumentarnih fotografij. Zbirka starih razglednic s šolskimi motivi je ena redkih zbirk s to tematiko na Slovenskem. Nastala je v zadnjih dvajsetih letih in šteje 702 razglednic. Najmlajša zbirka je avdiovizualna, nastajati je začela konec 20. stoletja. Avdiovizualna učna sredstva so se v šolah začela v večjem obsegu uporabljati v šestdesetih letih 20. stoletja. Glede na nosilce medija zbirko delimo v več skupin: filmi (16 mm, super 8 mm), diafilmi, diapozitivi, gramofonske plošče, avdio kasete, videokasete, CD, DVD. V to zbirko spada tudi zbirka stereoskopskih slik, ki pa je starejša po nastanku in uporabi v šolah. Po izvoru gradiva razlikujemo: gradivo kot učni pripomoček pri pouku in gradivo o zgodovini šolstva. Gradivo iz fototeke je namenjeno razstavnemu, raziskovalnemu, pedagoškemu in publicističnemu delu zaposlenih, na voljo pa je tudi številnim zunanjim uporabnikom za študijske in druge namene, saj se na ta način promovira tako muzej kot tudi naša lastna kulturna dediščina.

Mateja Ribarič je diplomirala iz zgodovine in sociologije. V Slovenskem šolskem muzeju dela od leta 1991. Od leta 1992 do 1998 je opravljala delo kustosinje dokumentacije, 1998 je kot kustosinja fototeke postala skrbnica dveh zbirk - zbirke fotografij šolskih stavb in zbirke starih razglednic s šolsko tematiko.

Drugi sklop

Nika Novak: Digitalizacija fotografskega gradiva Janeza Kališnika v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje

V okviru Muzej za arhitekturo in oblikovanje deluje Oddelek za fotografijo, ki danes hrani okoli 12.000 izvernih fotografij in diapozitivov in okoli 20.000 negativov. Večina gradiva je bila podarjena ob obsežnejših razstavnih projektih, nekaj je tudi odkupov posameznih del in arhivov. Mesto v zbirki ima tudi okoli 3.000 razglednic s pretežno topografsko, umetnostno in popularno tematiko. Predmet hrambe pa ni samo fotografija, ampak tudi fotoaparati in kamere. V MAO fotografskega gradiva ne hranimo zgolj v zbirki fotografij v okviru Oddelka za fotografijo. Tudi zbirki arhitekture in oblikovanja vključujeta fotografsko gradivo, ki prihaja v zbirko z arhivi posameznih arhitektov in oblikovalcev ter Bienala industrijska oblikovanja. Gre za pretežno arhitekturno in oblikovalsko fotografijo. Med leti 2021 in 2022 smo v okviru arhitekturne zbirke MAO digitalizirali čez 6.000 enot Kališnikovih negativov, pozitivov in fotografij in jih uvrstili v fototeko. Vsebinsko gre za bogato dokumentarno gradivo, ki ga je zajel v svoj objektiv znan slovenski fotograf Janez Kališnik in predstavljajo v določenih primerih ključen vir informacij, ko govorimo o identifikaciji določenih oblikovalskih in arhitekturnih projektov. Motivika slednjih je predvsem gradnja objektov, stanje na terenu pred gradnjo, makete, spomeniki, zasebne in javne zgradbe, postavitve razstav, scenografija ipd.

Mag. Nika Novak, diplomirana zgodovinarica, je višja kustodinja dokumentalistka v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje. Med leti 2008 in 2014 je bila zaposlena v Muzeju narodne osvoboditve Maribor. Kot kustodinja dokumentalistka in vodja depojev je skrbela za razvoj in dopolnjevanje muzejskih zbirk, za ustrezno hrambo in obdelavo muzejske dokumentacije, bila avtorica in soavtoricam številnih razstav ter aktivna v procesu digitalizacije v muzejskem informacijskem sistemu. Med leti 2015 in 2017 je v nemškem tehničnem muzeju TECHNOSEUM delovala na projektu digitalizacije radio-televizijske zbirke. Od leta 2018 je zaposlena v Muzeju za arhitekturo in oblikovanje, kjer se aktivno ukvarja z digitalizacijo muzejskih zbirk.

Tjaša Dolinar: Zbirka fotografij v Zgodovinskem arhivu Ljubljana

Predstavljeno bo slikovno arhivsko gradivo pomembne zbirke v Zgodovinskem arhivu Ljubljana, tj. Zbirke fotografij (SI_ZAL_LJU/0342, Zbirka fotografij). Vanjo so umeščene fotografije, ki so prišle v arhiv posamično in zanje ni mogoče ugotoviti provenience. Vsebinsko zbirka v veliki meri pokriva naše glavno mesto z bližnjo okolico, v manjši meri pa je zastopano tudi slikovno gradivo drugih krajev Slovenije. Po zvrsteh so to negativni, fotografske plošče, mikrofilmi, klišeji, fotografije in razglednice. Predstavljene bodo specifične fotografskega gradiva v arhivu (fotografije tudi kot sestavni del nekega točno določenega fonda), vsebinsko in kronološko razvrščanje fotografij v določeno strukturo, posamezni nivoji in elementi popisovanja, trenutni dostop do gradiva preko računalniške mreže (program Access), naši dolgoročni načrti ter težave in izzivi, s katerimi se pri tem soočamo. Nekaj besed bo namenjenih tudi naročanju in izdajanju fotografskih in mikrofilmskih reprodukcij, avtorskim pravicam ter materialni hrambi kot eni izmed poglavitnih nalog arhiva.

Tjaša Dolinar, rojena leta 1985 v Kranju, je študirala umetnostno zgodovino na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani, kjer je diplomirala leta 2016. Od leta 2017 je zaposlena v Zgodovinskem arhivu Ljubljana, kjer je prva leta delala kot arhivistka na področju vzgoje in izobraževanja, od leta 2023 pa je skrbnica fotografskega in kartografskega gradiva.